

Міжнародний комерційний арбітраж
Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право
Спеціальність	D8 Право
Освітня програма	Господарське та адміністративне право і процес
Статус дисципліни	Вибіркова
Форма навчання	Заочна
Рік підготовки, семестр	I курс, весняний семестр
Обсяг дисципліни	150 годин/ 5 кредитів ЄКТС, заочна форма: 14 год. – лекції, 8 год. – практичні, год. – СРС.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Екзамен/МКР
Розклад занять	http://schedule.kpi.ua
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лекції / Практичні / Семінарські: к.ю.н. доцент Сидоренко Вікторія Володимирівна, e-mail: vikvs2023@gmail.com робочий час для спілкування за допомогою месенджерів пн.-сб. 08.30-17.00

Програма навчальної дисципліни

1 Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

«Міжнародний комерційний арбітраж» - це навчальний курс, покликаний розкрити діяльність різних способів і механізмів розв'язання комерційних спорів з іноземним елементом. В рамках курсу передбачається огляд переваг і недоліків міжнародного комерційного арбітражу, відмінностей між арбітражем і судовим процесом, огляд різних форм альтернативного вирішення спорів, розуміння суті арбітражних угод і видів арбітражу, впровадження міжнародних стандартів у міжнародному комерційному арбітражі, процедури міжнародного арбітражу, законодавства, що регулює арбітражний процес.

Метою вивчення курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» є сприяння становленню сучасного правника шляхом вивчення основних понять, інститутів, доктрин, джерел міжнародного комерційного арбітражу; досягненню кращого розуміння студентами засад та процедур розв'язання міжнародних комерційних спорів, і, таким чином, підвищення рівня правової культури майбутніх юристів. Курс сприяє розвитку навичок творчо застосовувати теоретичні знання у практичній роботі; формуванню переконань та ціннісних орієнтацій студентів відповідно до основних принципів бізнесу у міжнародному

масштабі; сприяє усвідомленню ролі та значення вирішення комерційних спорів шляхом міжнародного комерційного арбітражу.

Предметом вивчення курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» є суспільні відносини, які виникають при розгляді спорів з іноземним елементом.

Цілі дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння правових засад міжнародного комерційного арбітражу, його місця у системі альтернативного вирішення міжнародних комерційних спорів, а також набуття практичних навичок застосування норм національного та міжнародного права у сфері арбітражу.

Компетентності, які посилюються освітнім компонентом.

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел – зокрема щодо опанування підходів законодавства різних країн до вирішення арбітражних спорів.

Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері як усно, так і письмово – зокрема при пошуку інформації на офіційних сторінках Міжнародних комерційних арбітражних судів всього світу.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність) – зокрема при підготовці стратегії захисту інтересів клієнта в міжнародному комерційному арбітражному суді.

Здатність працювати в міжнародному контексті – зокрема, розуміти неоднорідність підходів в різних країнах до правового регулювання розгляду та вирішення комерційних спорів з іноземним елементом в порядку арбітражу.

Здатність розробляти проекти та управляти ними – зокрема, щодо вимог тих чи інших положень арбітражної угоди та розуміння ризиків її недійсності при недотриманні таких вимог.

Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України – зокрема при підготовці апеляційної скарги на рішення українського державного суду про відмову у визнанні та виконанні арбітражного рішення).

Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності – зокрема при ознайомленні та застосування НПА різних країн при вирішенні практичних кейсів.

Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів – зокрема для розуміння світової практики застосування статей Типового закону ЮНСІТРАЛ.

Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості – зокрема для опанування основ підготовки позовів, проєктів арбітражної угоди, формулювання тексту арбітражного застереження.

Здатність аналізувати правове забезпечення високотехнологічного бізнесу та цифровізації у сфері публічного управління та адміністрування – зокрема, щодо арбітрабельності комерційного спору з іноземним елементом, особливостей розгляду спорів в порядку міжнародного комерційного арбітражу, оцінки подальшого звернення до виконання винесених арбітражних рішень.

Здатність розуміти особливості правового регулювання високотехнологічного бізнесу та цифровізації у сфері публічного управління та адміністрування в умовах сталого розвитку – зокрема, під час правової кваліфікації, визначення суті правовідносин та встановлення змісту права, що підлягає застосуванню, при вирішенні комерційного спору з іноземним елементом в порядку арбітражу.

Результати навчання, які поглиблюються освітнім компонентом	Як, яким чином, за допомогою яких методів	Як перевіряється поглиблення результатів навчання
--	--	--

	поглиблюються результати навчання	
Проведення збору, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	Підготовка доповідей на практичні заняття. (словесні та наочні методи)	Усна відповідь.
Здатність обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи	При вирішенні питання щодо вибору сторонами того чи іншого права, що підлягатиме застосуванню, як до самого комерційного договору з іноземним елементом, так і до укладеної арбітражної угоди. (кейс-метод)	При вирішенні ситуаційних задач.
Вміння дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання	Наприклад, в частині обґрунтування правової позиції при участі у слуханнях впродовж арбітражного розгляду спору. (мозковий штурм)	При аналізі судових справ.
Здатність генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.	При виконанні завдань із необхідністю використання штучного інтелекту). (дослідницький метод)	Усна відповідь, при оцінюванні завдань, виконаних письмово.
Аналіз взаємодії міжнародного права та міжнародно-правових систем з правовою системою України на основі усвідомлення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування права	При розробці заяви про визнання або виконання арбітражного рішення. (проєктний метод)	У результаті аналізу підготованих заяв на практичному занятті та їхньому обговоренні.
Вміння обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування	Зокрема, при пошуку підстав для відводу арбітра при вирішенні спору в порядку	Усна відповідь.

	міжнародного комерційного арбітражу. (мозковий штурм)	
Здатність критично осмислювати правове регулювання високотехнологічного бізнесу та цифровізації у сфері публічного управління та адміністрування	При обговоренні принципу свободи вибору іноземного інституційного арбітражу чи арбітражу “ad hoc” та встановлення змісту іноземного права, що підлягає застосуванню при вирішенні комерційного спору в порядку арбітражу. (дискуссія)	Усна відповідь.

2 Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Базою для вивчення навчальної дисципліни є знання, отримані студентами після вивчення основних дисциплін бакалаврату, зокрема: “Господарське право”, “Цивільне право. Загальна частина”, «Цивільне право. Особлива частина», “Міжнародне приватне право”, “Цивільне процесуальне право” та “Господарське процесуальне право”. Для належного освоєння матеріалу та набуття ряду навичок, корисних для подальшої практичної діяльності фахівця, бажано, щоб студент володів англійською мовою на рівні A2 або вище.

Дисциплін які базуються на результатах навчання з цього курсу, не передбачено.

3 Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, правовий статус міжнародного комерційного арбітражу. Джерела правового регулювання та види міжнародного комерційного арбітражу.

Тема 2. Джерела правового регулювання та види міжнародного комерційного арбітражу.

Тема 3. Арбітражна угода.

Тема 4. Порядок передачі спору на розгляд міжнародного комерційного арбітражу. Тема 5. Право, що підлягає застосуванню.

Тема 6. Порядок розгляду комерційних спорів арбітражем.

Тема 7. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі.

Тема 8. Оскарження, визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу.

Тема 8. Інвестиційні спори.

4 Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Цірат А.Г. Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / Г.А. Цірат. К.: Алерта, 2019. 410 с., текст посібника доступний за посиланням зі сторінки: <https://jvs.law/uk/novyny/publikatsiyi/navchalnij-posibnik-z-mizhnarodnogo-komertsijnogo-arbitrazhu/>

2. Волощук О.Т., Гетманцев М.О. Правовий статус арбітра міжнародного комерційного арбітражу: монографія/за заг. О.Д. Крупчана. К: 2020. 170с.

3. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України: навчальний посібник/За ред. О.Б. Верби-Сидор. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 416 с.

4. Міжнародний комерційний арбітраж : навч.-метод. посіб. / О. Р. Вайцеховська, Н. С. Федорук. – Харків : Право, 2024. 376 с.

5. Міжнародне приватне право. Навчальний посібник. Практикум / В.О. Бажанов, О.О. Білик-Ромашенко, Т.В. Боднар, Е.М. Грамацький, І.А. Діковська, А.О. Кодинець, О.В. Кохановська, Р.А. Майданик, Л.В. Панова, Ю.Д. Притика, Л.І. Радченко, В.В. Цюра / кер. авт. кол. д-р юрид. наук, проф. І.А. Діковська. Київ: Юрінком Інтер, 2024. 368 с.

Додаткова література:

6. Нагнибіда В. І. Вирішення міжнародних комерційних спорів у арбітражі в умовах диджиталізації : монографія. К.: Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України. 2024. 117 с.

Нормативно-правові акти

1. Про ратифікацію Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж; Указ Президії Верховної Ради Української РСР 25.01.1963 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/171a-06#Text> (дата звернення: 10.05.2025).
2. Європейська конвенція про введення одноманітного закону про арбітраж : Конвенція Ради Європи від 20.01.1966. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_679#Text (дата звернення: 10.05.2026);
3. Конвенція з питань цивільного процесу : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 01.03.1954 : станом на 18 берез. 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_083#Text (дата звернення: 10.05.2026);
4. Конвенція про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень : Конвенція Орг. Об'єдн. Націй від 10.06.1958 : станом на 7 лип. 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_070#Text (дата звернення: 10.05.2026);
5. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах : Конвенція Га. конф. з міжнар. приват. права від 15.11.1965: станом на 19 жовт. 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890#Text (дата звернення: 10.05.2026).
6. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах (укр/рос) : Конвенція Респ. Австрія від 18.03.1970 : станом на 29 квіт. 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922#Text (дата звернення: 10.05.2026).;
7. Конвенція, що скасовує вимогу легалізації іноземних офіційних документів (укр/рос) : Конвенція Га. конф. з міжнар. приват. права від 05.10.1961 : станом на 10 січ. 2002 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_082#Text (дата звернення: 10.05.2026);
8. Типовий закон ЮНСІТРАЛ щодо міжнародного торгівельного арбітражу : Тип. закон Орг. Об'єдн. Націй від 21.06.1985 : станом на 25 трав. 2007 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_879#Text (дата звернення: 10.05.2026);
9. Господарський процесуальний кодекс України : Кодекс України від 06.11.1991 № 1798-XII : станом на 9 квіт. 2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення: 10.05.2026).
10. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 № 959-XII : станом на 26 груд. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text> (дата звернення: 10.05.2026);
11. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23.06.2005 № 2709-IV : станом на 23 груд. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text> (дата звернення: 10.05.2026);

12. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV : станом на 15 берез. 2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text> (дата звернення: 10.05.2026);
13. Про міжнародний комерційний арбітраж : Закон України від 24.02.1994 № 4002-XII : станом на 15 груд. 2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4002-12#Text> (дата звернення: 10.05.2026);
14. Регламент Міжнародного комерційного арбітражного суду при Торгово-промисловій палаті України. Рішення Президії Торгово-Промислової Палати України від 01.06.2007 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001571-94#Text> (дата звернення: 10.05.2026).

Навчальний контент

5 Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Методика опанування навчальної дисципліни базується на поєднанні послідовності вивчення лекційного матеріалу, опрацювання завдань на практичні (семінарські) заняття, самостійної роботи здобувачів з використанням основного і додаткового матеріалу з різних інформаційних джерел.

В процесі викладання навчальної дисципліни застосовуються методи інтерактивний: відповіді на запитання і опитування думок студентів, аналіз ситуацій, відпрацювання навичок, кейс-метод; інноваційний метод: проєктно-дослідницький метод, творчий пошук, роботи в малих групах, які допомагають покращити засвоєння матеріалу, допомагають навчити висловлювати свою думку.

На лекціях дається матеріал для опрацювання у формі презентацій, лекцій-пояснень. Деякі питання лектор виносить на самостійне опрацювання. Під час лекції здобувачі мають можливість ставити запитання. З окремих питань лекційного курсу може проводитися дискусія між лектором та здобувачами, або лектор може акцентувати увагу на важливих, принципових та проблемних аспектах теми, яка розглядається.

Плани практичних (семінарських) занять з курсу «Міжнародний комерційний арбітраж» для здобувачів вищої освіти розроблені згідно з навчальним планом Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Мета практичних (семінарських) занять – надати допомогу при поглибленому вивченні теоретичних положень курсу, виробити у студентів вміння правильно орієнтуватися та застосовувати законодавство у сфері міжнародного комерційного арбітражу.

Для підготовки до практичних (семінарських) занять необхідно використовувати лекційні нотатки, рекомендовану основну та додаткову літературу, а також чинне законодавство України з відповідної теми.

У рамках вивчення навчальної дисципліни передбачається проведення модульної контрольної роботи. МКР проводиться у формі тестування та містить 10 складних тестів та одну ситуаційну задачу. Після отримання результатів викладач робить аналіз робіт та дає рекомендації щодо поглиблення знань здобувачів вищої освіти.

Лекційні заняття:

№ з/п	Лекційні заняття
Лекція 1	Поняття, правовий статус міжнародного комерційного арбітражу. Джерела правового регулювання та види міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародний комерційний арбітраж: проблеми визначення терміну. Історія виникнення Міжнародного комерційного арбітражу. Значення

	Міжнародного комерційного арбітражу для вирішення господарських спорів з іноземним елементом. Види міжнародного комерційного арбітражу. Поняття та види джерел міжнародного комерційного арбітражу. Законодавство України, яке регулює статус міжнародного комерційного арбітражу. Міжнародні конвенції, що регулюють міжнародний комерційний арбітраж. Документи ненормативного характеру. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 2	Арбітражна угода. Поняття та види арбітражних угод. Суттєві та факультативні умови арбітражної угоди. Форма і порядок підписання арбітражної угоди. Основні правила розробки арбітражних угод. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 3	Порядок передачі спору на розгляд міжнародного комерційного арбітражу. Право, що підлягає застосуванню. Спори, що розглядаються в порядку міжнародного комерційного арбітражу. Визначення та встановлення змісту права, що підлягає застосуванню при вирішенні комерційного спору. Визначення права, що застосовується до арбітражної угоди. Підготовка до провадження у справі. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 4	Порядок розгляду комерційних спорів арбітражем. Порушення справи в порядку міжнародного комерційного арбітражу. Вимоги до позовної заяви. Формування складу арбітражу. Порядок розгляду справи, винесення остаточного рішення та припинення розгляду справи. Поняття та правова природа арбітражного рішення. Зміст і форма арбітражного рішення. Види арбітражних рішень. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 5	Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі. Поняття та види забезпечувальних заходів. Правова природа забезпечувальних заходів. Принципи вжиття забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі. Органи, уповноважені на вжиття забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі. Повноваження арбітражу щодо вжиття забезпечувальних заходів. Імперативний спосіб вжиття забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 6	Оскарження, визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Підстави та порядок оскарження арбітражного рішення. Особливості оскарження арбітражного рішення. Поняття визнання арбітражного рішення. Порядок визнання та приведення до виконання арбітражних рішень. Підстави для відмови у визнанні та приведенні до виконання іноземних арбітражних рішень. Система екзекватури.

	<i>Літературні джерела: [1-5]</i>
Лекція 7	Інвестиційні спори. Поняття та ознаки інвестиційних спорів. Практика вирішення інвестиційних арбітражних спорів. <i>Літературні джерела: [1-5]</i>

Практичні заняття:

№ з/п	Назва теми заняття та перелік основних питань
Практичне заняття 1	Поняття, правовий статус міжнародного комерційного арбітражу. Джерела правового регулювання та види міжнародного комерційного арбітражу. Поняття, правова природа та місце міжнародного комерційного арбітражу в системі способів вирішення спорів. Джерела правового регулювання міжнародного комерційного арбітражу. Види міжнародного комерційного арбітражу та особливості їх правового статусу.
Практичне заняття 2	Арбітражна угода. Порядок передачі спору на розгляд міжнародного комерційного арбітражу. Право, що підлягає застосуванню. Поняття, форма, зміст та види арбітражних угод. Умови та порядок передачі спору на розгляд міжнародного комерційного арбітражу. Визначення права, що підлягає застосуванню до арбітражної угоди та вирішення спору.
Практичне заняття 3	Порядок розгляду комерційних спорів арбітражем. Забезпечувальні заходи в міжнародному комерційному арбітражі. Основні стадії розгляду спору в міжнародному комерційному арбітражі. Формування складу арбітражу та процесуальні права й обов'язки учасників арбітражного провадження. Поняття, види та порядок застосування забезпечувальних заходів у міжнародному комерційному арбітражі.
Практичне заняття 4	Оскарження, визнання та виконання рішень міжнародного комерційного арбітражу. Інвестиційні спори. МКР. Підстави та порядок оскарження арбітражних рішень. Порядок визнання і виконання іноземних арбітражних рішень та підстави для відмови у їх визнанні і виконанні. Поняття, особливості та порядок вирішення міжнародних інвестиційних спорів.

6 Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час. Навчальний час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом.

Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями викладача.

Самостійна робота полягає в:

- опрацюванні окремих питань теми або тем, що не були розглянуті під час лекції або практичного (семінарського) заняття (зазначені питання оголошуються викладачем);
- підготовці до практичних (семінарських) занять та модульної контрольної роботи;
- підготовці презентацій або інших письмових завдань по окремим питанням тем.

Під час самостійної роботи, пов'язаної з аудиторними заняттями, студенти мають опрацьовувати теоретичні основи лекційного матеріалу та питання, рекомендовані для самостійного вивчення, ознайомитись з основними нормативно-правовими актами відповідно до теми. Це дає змогу підготуватися до виступів на занятті, розв'язувати ситуаційні завдання, а також зорієнтуватися в нормативних джерелах та реалізує вміння швидко шукати потрібну інформацію в законодавстві.

При підготовці презентації студентам надається можливість працювати над позапрограмними джерелами, творчо осмислюючи окремі проблемні питання, що дає можливість з'ясувати особливості започаткування та ведення підприємницької діяльності, пов'язаної зі спеціалізацією студентів.

Універсальною та найбільш поширеною формою самостійної роботи студентів є робота з конспектами, матеріалами лекцій, підручниками, нормативно-правовими актами, науковою літературою, Інтернет-ресурсами. При цьому слід застосовувати виключно чинне, на момент виконання завдання (на час підготовки до заняття), законодавство.

Основною умовою для обрання джерела для самостійної роботи є актуальність джерел, а саме законодавство, чинне, на момент виконання завдання. При використанні нормативно-правових актів слід застосовувати їх останні редакції. Для використання останньої редакції доцільно використовувати відповідні аналітичні інформаційно-правові системи або вільно доступні ресурси мережі Інтернет на сайтах <http://rada.gov.ua/>, <http://nau.kiev.ua/>, [http:// www.customs.gov.ua/](http://www.customs.gov.ua/) та інших. Регламенти діючих Міжнародних арбітражних судів на їхніх офіційних сайтах.

Для ознайомлення із судовою практикою доцільно використовувати реєстр судових рішень на сайті <http://reyestr.court.gov.ua/>.

Розподіл годин самостійної роботи студента (СРС)

Заочна форма навчання		
№з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин СРС
1	Підготовка до аудиторних занять	66
2	Підготовка до МКР	4
3	Підготовка до іспиту	30
Всього		100

Політика та контроль

7 Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Політика навчальної дисципліни «Міжнародний комерційний арбітраж» передбачає відповідальність викладача і студента, прозорість оцінювання, інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

Усі заходи поточного контролю відбуваються у синхронному режимі (опитування, вирішення практичних завдань, тестування, модульна контрольна робота відбуваються під час аудиторних занять).

За підсумками вивчення навчальної дисципліни студенти виконують модульну контрольну роботу.

Правила відвідування занять

Відвідування лекцій є правом студента, але присутність на лекційних заняттях є бажаною, так як викладач роз'яснює основні питання теми, термінологію, окремі положення законодавства, що сприяє більш легкому сприйняттю матеріалу і подальшому опрацюванню різного роду завдань. У ході лекції у студентів є можливість ініціювати обговорення того чи іншого питання в рамках розглядуваної тематики.

Участь здобувачів у практичному (семінарському) занятті, виконання модульної контрольної та самостійної роботи є рекомендованим, присутність на іспиті – обов'язкова.

Правила роботи та поведінки на заняттях

При підготовці до практичного (семінарського) заняття студенти мають приділяти увагу матеріалу, зазначеному у плані відповідної лекції, а також іншим рекомендованим джерелам (в контексті того чи іншого практичного (семінарського) заняття).

На практичному (семінарському) занятті передбачається активна участь студента. Важливою при цьому, є участь в обговоренні питань теми. Активна участь студента на практичному (семінарському) занятті значною мірою формує рейтинг його знань. Робота на заняттях може включати тестування, експрес-опитування, дискусію, вирішення кейсів чи інших завдань.

Політика дедлайнів і перескладань

Відпрацювати пропущене практичне (семінарське) заняття студент може протягом двох тижнів з дати проведення заняття (тобто до початку або, за згодою викладача, під час наступного практичного (семінарського) заняття), тому що освоєння подальшого матеріалу пов'язане з розумінням попередніх тем. Завдання для відпрацювання заняття має бути погоджено з викладачем.

Заохочувальні та штрафні бали

За творчі роботи, безпосередньо пов'язані з тематикою дисципліни, можуть нараховуватися заохочувальні бали. Їх сума не може перевищувати 10 балів, а підсумковий рейтинговий бал – 100 балів. Конкретний вид творчої роботи попередньо погоджується з викладачем. Заохочувальні бали не замінюють оцінювання присутності та не використовуються як автоматичне «відпрацювання» пропущеного заняття.

Приклади творчих робіт:

- участь у факультетських, інститутських олімпіадах з дисципліни
- участь у конкурсах робіт з тематики дисципліни
- підготовка оглядів наукових праць, тез доповідей на науково-практичну конференцію та наукових статей за тематикою дисципліни
- проходження онлайн-курсів за тематикою дисципліни із отриманням сертифікату (детальніше у розділі «Визнання результатів здобутих у неформальній освіті»).

Важливо! Виконання вищезазначених видів робіт має бути обов'язково погоджено із викладачем. В процесі погодження викладач повідомляє студенту кількість балів за певний вид роботи, яка визначається із урахуванням обсягу годин онлайн-курсу, рівня конкурсного заходу, складності тематики наукової роботи, результатів, які можуть бути набути під час їх виконання тощо. За виконання завдання без погодження з викладачем бали не виставляються.

Штрафні бали не передбачені.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Здобувачі мають дотримуватися принципів академічної доброчесності. Плагіат, фабрикація або фальсифікація даних, списування, несанкціоноване використання

сторонньої допомоги під час контрольного заходу є підставами для застосування наслідків, передбачених законодавством і внутрішніми нормативними документами Університету.

Використання штучного інтелекту допускається із дотриманням Політики використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського. Детальніше:

https://osvita.kpi.ua/sites/default/files/downloads/polityka-vykorystannia-shtuchnogo-intelektu_2023.pdf

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Студент повинен ознайомитись із цим загально університетським документом. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат), робота оцінюється незадовільно.

8 Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Поточний контроль: робота на практичних (семінарських) заняттях; виконання МКР. Поточний контроль відображається у рейтингу студента. Такий рейтинг формується на підставі балів, що отримує студент за роботу протягом семестру.

Рейтингова система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Частка	Ваговий бал	Кіл-ть	Всього
1.	Робота на практичних заняттях	36 %	9	4	36
2.	Модульна (контрольна) робота	14 %	14	1	14
3.	Іспит	50 %	50	1	50
	Всього				100

Критерії оцінювання роботи на практичному (семінарському) занятті:

Критерій	Бал
відповідь/рішення є повним, юридично коректним, містить посилання на актуальні норми, належну кваліфікацію фактів і переконливу аргументацію; здобувач здатний відповісти на уточнюючі запитання.	8–9
продемонстровано мінімально достатнє розуміння теми, визначено основну норму та загалом правильний алгоритм вирішення, але відповідь неповна або містить помітні неточності.	6–7
Результат не досягає 60% максимальної кількості балів, завдання не виконано або правова позиція принципово помилкова.	0

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

МКР проводиться у формі тестування та вирішення 1 задачі. Всього 10 тестів, кожен тест оцінюється у 1 бал (1 бал – правильна відповідь, 0 – неправильна відповідь). 1 задача (4 бали – правильна відповідь з розгорнутим обґрунтуванням та формулюванням стійкої правової позиції з посиланням на відповідні НПА, 3 – правова кваліфікація переважно правильна, але є окремі неточності або неповнота аргументації, які не змінюють основного висновку, 0 – результат не досягає 60% максимальної кількості балів, завдання не виконано або правова позиція принципово помилкова).

Календарний контроль проводиться двічі на семестр згідно графіку Університету як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу з дисципліни.

Позитивний результат календарного контролю визначається за умови, що поточний рейтинг здобувача становить не менше 50% від максимально можливої кількості балів на момент його проведення. Незадовільний результат календарного контролю сам по собі не є підставою для недопуску до семестрового контролю.

Семестровий контроль: іспит. Екзаменаційна робота розрахована на 50 балів та надається в усній формі. Екзаменаційний білет містить 2 теоретичних питання та ситуаційну задачу, яка містить питання теоретичного та практичного характеру.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Частка
1.	перше теоретичне питання	15
2.	друге теоретичне питання	15
3.	ситуаційна задача	20
	Всього	50

Критерії оцінювання теоретичних питань

Критерій	Бал
Здобувач надав повну, правильну, логічно структуровану та аргументовану відповідь; продемонстрував системне розуміння теоретичних положень, вільне володіння юридичною термінологією, знання відповідних нормативно-правових актів; правильно визначає зміст правових норм, їх співвідношення та особливості застосування; аргументує власну правову позицію та формулює обґрунтовані висновки.	14-15
Відповідь у цілому є правильною і достатньо повною; здобувач демонструє належне знання теоретичного та нормативного матеріалу, правильно розкриває основні положення питання, однак допускає окремі несуттєві неточності, неповноту аргументації або недостатньо деталізує окремі аспекти питання.	12-13
Здобувач правильно відтворює основні положення теми та демонструє базове розуміння правового регулювання, однак відповідь є неповною, містить окремі помилки або неточності; аргументація недостатня, взаємозв'язки між правовими нормами розкриті частково, висновки сформульовані не повністю	9-11
Результат не досягає 60% максимальної кількості балів. Відповідь не досягає мінімально необхідного рівня засвоєння матеріалу: здобувач не розкрив сутності питання, допустив істотні помилки у визначенні правових понять або змісту правового регулювання, не орієнтується у відповідних нормативно-правових актах або відповідь відсутня. завдання не виконано або правова позиція принципово помилкова.	0

Критерії оцінювання ситуаційної задачі:

Критерій	Бал
Здобувач правильно визначив юридично значущі обставини справи; встановив характер спірних правовідносин; правильно визначив нормативно-правові акти	19-20

Критерій	Бал
та конкретні правові норми, що підлягають застосуванню; здійснив їх юридично коректне тлумачення та застосування до фактичних обставин; послідовно й аргументовано обґрунтував правову позицію та сформулював правильний і повний висновок щодо вирішення ситуації.	
Задачу в цілому вирішено правильно; правильно визначено правовідносини та основні норми права, що підлягають застосуванню; висновок є правильним, однак наявні окремі неточності у правовій кваліфікації, аргументації, визначенні нормативної підстави або недостатньо повно враховані окремі юридично значущі обставини.	16-18
Здобувач правильно визначив основну правову проблему та загальний напрям її вирішення, однак аналіз фактичних обставин є неповним; застосовано не всі необхідні правові норми або допущено окремі помилки в їх тлумаченні; правова аргументація недостатньо послідовна, проте сформульований висновок у цілому відповідає правовому регулюванню.	12-15
Результат не досягає 60% максимальної кількості балів. Здобувач не визначив або неправильно визначив характер правовідносин; не встановив нормативно-правові акти та правові норми, що підлягають застосуванню, або істотно неправильно їх застосовував; висновок не відповідає обставинам задачі та чинному законодавству або задача не виконана.	0

Підсумкове оцінювання екзамену

30–50 балів – позитивний результат екзамену;

менше 30 балів – результат екзаменаційного контрольного заходу є негативним.

Орієнтовні питання для підготовки до вирішення задач семестрового контролю викладені у Силабусі в розділі «Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компоненту)».

Ліквідація академічної заборгованості проводиться в усній формі за питаннями викладача. Перелік питань міститься в розділі «Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)».

Кількість питань визначається викладачем для кожного студента індивідуально відповідно до обсягу балів, які необхідно набрати.

Максимальна кількість, яку може набрати студент в результаті ліквідації академічної заборгованості становить 25 балів.

Визнання результатів здобутих у неформальній / інформальній освіті

Результати навчання, здобуті у неформальній або інформальній освіті, можуть визнаватися відповідно до чинних нормативних документів КПІ ім. Ігоря Сікорського. Сертифікат онлайн-курсу сам по собі не гарантує автоматичного зарахування результату: зміст курсу має відповідати результатам навчання дисципліни, а спосіб визнання погоджується з викладачем і здійснюється за університетською процедурою. Для отримання додаткових балів студенти можуть пройти такі дистанційні або онлайн курси на відповідних платформах, зокрема:

<https://help.elearning.ext.coe.int/local/edcatalog/pages/courses.php>

У разі проходження дистанційних курсів та/або вебінарів та участі у інших заходах, пов'язаних з тематикою дисципліни можливе зарахування результатів навчання до поточного рейтингу, за умови надання студентом підтверджуючих документів.

У разі проходження студентом додаткових он-лайн курсів студент повинен надати сертифікат як підтвердження їх проходження. У сертифікаті повинні бути зазначені Прізвище та ім'я студента, а також дата, отримання сертифіката, яка повинна припадати на учбовий семестр після отримання завдання студентами.

Викладач має право при отриманні сертифікату задавати питання щодо пройденого курсу, уточнювати які питання викликали складності, що сподобалося тощо аби пересвідчитися, що студент особисто проходив курс.

Остання дата подання сертифікатів визначається викладачем (це може бути як дата останнього заняття, так і певна зазначена дата, після якої сертифікати не будуть прийматися).

За результатом пройденого курсу викладач ставить оцінку у відповідний рядок поточного контролю.

Проходження он-лайн курсу за погодженням з викладачем може бути використано у якості відпрацювання пропущеної теми. У такому випадку оцінки за проходження заносяться у відповідні рядки практичних занять Поточного контролю.

Виконання творчих робіт є добровільним. Їх невиконання не карається штрафними балами.

За виконання творчих робіт студент може отримати не більше 10 додаткових балів.

Виконання творчих робіт має бути обов'язково погоджено з викладачем. У процесі погодження викладач повідомляє студенту кількість балів за певний вид роботи, яка визначається із урахуванням обсягу годин он-лайн курсу, рівня конкурсного заходу, складності тематики наукової роботи, результатів, які можуть бути набуті під час їх виконання тощо.

Бали за кожний вид роботи зараховуються тільки при наявності підтверджуючого документу (збірника тез, сертифіката тощо).

У разі, якщо сума балів, отриманих протягом семестру та заохочувальних балів перевищує 100, студент отримує максимальну оцінку в 100 балів, а бали набрані понад максимально можливу кількість у 100 балів відкидаються.

У випадку, якщо студент бажає визнати результати навчання, набуті у неформальній / інформальній формі та які не були зазначені у силабусі, то валідація таких результатів здійснюється згідно «Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті».

Заохочувальні бали	
Критерій	Ваговий бал
Проходження онлайн-курсів на освітніх платформах (напр., Prometheus, HELP: https://help.elearning.ext.coe.int/local/edcatalog/pages/courses.php) (за тематикою навчальної дисципліни, при визнанні результатів у відповідному порядку) не більше 2	3 бали за один вид
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	3 бали за одну участь
Підготовка статті та опублікування у фаховому науковому виданні	6 балів

Максимальна кількість заохочувальних балів, які може отримати студент протягом семестру – **6 балів**. Якщо студент з врахуванням заохочувальних балів має рейтинг більше 100 балів, то такий результат округлюється до 100 балів.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Орієнтовні питання для підготовки до вирішення задач семестрового контролю

1. Поняття та ознаки міжнародного комерційного арбітражу.
2. Теорії виникнення міжнародного комерційного арбітражу.
3. Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.
4. Функції міжнародного комерційного арбітражу.
5. Міжнародні джерела регулювання діяльності комерційних арбітражних судів.
6. Національне законодавство як джерело правового регулювання діяльності міжнародного комерційного арбітражу.
7. Поняття та правова природа арбітражної угоди.
8. Форма арбітражної угоди.
9. Способи укладення арбітражної угоди.
10. Особливості та процесуальні наслідки арбітражної угоди.
11. Умови дійсності арбітражної угоди.
12. Співвідношення арбітражної угоди та матеріально-правової угоди.
13. Зміст арбітражної угоди.
14. Модельні і нетипові арбітражні застереження.
15. Перелік арбітрів і порядок їх вибору сторонами спору.
16. Склад арбітрів для розгляду спору міжнародним комерційним арбітражем.
17. Відвід арбітра.
18. Визначення матеріального права, яке застосовується при розгляді спору міжнародним комерційним арбітражем.
19. Місце і мова арбітражного розгляду спору міжнародним комерційним арбітражем.
20. Прийняття забезпечувальних заходів.
21. Сутність незалежності та неупередженості арбітра.
22. Пред'явлення позову в міжнародному комерційному арбітражі.
23. Порядок розгляду спорів міжнародним комерційним арбітражем.
24. Принципи арбітражного розгляду.
25. Стадії розгляду спору міжнародним комерційним арбітражем.
26. Розгляд спору міжнародним комерційним арбітражем. Протокол засідання міжнародного комерційного арбітражу.
27. Забезпечувальні заходи.

28. Рішення міжнародного комерційного арбітражу.
29. Мирова угода.
30. Арбітражні збори.
31. Витрати сторін, які пов'язані з підготовкою і розглядом спору міжнародним комерційним арбітражем.
32. Винагорода арбітрів.
33. Міжнародно-правові джерела визнання і виконання рішень іноземних комерційних арбітражів.
34. Порядок виконання рішень міжнародних комерційних арбітражів.
35. Підстави для відмови у виконанні рішень міжнародних комерційних арбітражів.
36. Процедура оскарження рішень міжнародних комерційних арбітражів в Україні.
37. Органи, які виконують рішення міжнародних комерційних арбітражів.
38. Порядок виконання рішень міжнародних комерційних арбітражів в Україні.
39. Підстави для скасування рішень міжнародного комерційного арбітражу.
40. Характеристика Нью-Йоркської конвенції про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень.
41. Підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу та примусове виконання рішення іноземного суду.
42. Розгляд клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не поглядає примусовому виконанню.
43. Судовий контроль за діяльністю арбітражів.
44. Органи, на які покладається виконання функцій сприяння стосовно МКА в Україні
45. Право, що застосовується до спірних правовідносин.
46. Місце проведення арбітражу, його значення.
47. Нью-Йоркська конвенція ООН 1958 р. "Про визнання та виконання іноземних арбітражних рішень".
48. Арбітраж ad hoc.
49. Типовий закон "Про міжнародний торговельний арбітраж" ЮНСІТРАЛ та його значення.
50. Доктрина "компетенції".
51. Закон України "про міжнародний комерційний арбітраж", його структура.

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено: к.ю.н., доцент кафедри інформаційного, господарського та адміністративного права, Сидоренко Вікторія Володимирівна

Ухвалено кафедрою інформаційного, господарського та адміністративного права (протокол № 14 від «09» червня 2026)

Погоджено Методичною комісією факультету соціології і права (протокол № 7 від «30» червня 2026).